

सूचना

- (१) सदर प्रश्नपुस्तिकेत १०० अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (२) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (३) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (४) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला ४ पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना १, २, ३ आणि ४ असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणामुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (६) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (७) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील”.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-८२” यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेधिना हे सील उघडू नये

SEAL

U07

2

A

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. 'ख, झ' या वर्णाना काय म्हणतात ?

(1) उष्म व्यंजन	(2) महाप्राण
(3) स्वतंत्र	(4) अर्धस्वर

2. 'चंद्र' या शब्दाचा समानार्थी असलेला अचूक पर्याय कोणता ?

(1) ज्योत्स्ना, क्षीर	(2) कौमुदी, चंद्रिका
(3) इंद्र, शशी	(4) आदित्य, सविता

3. पुढील शब्दसमूहाबद्दल योग्य अर्थाचा पर्याय निवडा.

'चांदणे असलेला पंघरवडा.'

(1) शुक्लपक्ष	(2) वद्यपक्ष
(3) वरपक्ष	(4) पितृपक्ष

4. पुढील पर्यायांमधून 'बोका' या शब्दाचा स्त्रीलिंगी शब्द निवडा.

(1) बोकी	(2) बोकीन
(3) वरील दोन्ही	(4) भाटी

5. पुढीलपैकी भाववाचक नामे कोणती ?

(1) मधुरिमा, स्वागता	(2) स्वाधीन, नलिनी
(3) धैर्य, आनंद	(4) सहाद्री, आशा

6. 'कपिलाषष्ठीचा योग' या शब्दसमूहाचा नेमका अर्थ पुढील प्रमाणे :

(1) फारच दुर्मिळ घटना
(2) पुष्कळ काळाने येणारी संधी
(3) अपूर्व अशी घटना
(4) वरील तिन्ही विधाने बरोबर

7. 'दगडापरीस वीट मऊ' अधोरेखित शब्दातील शब्दयोगी अव्ययाचा प्रकार ओळखा.

(1) विरोधवाचक	(2) तुलनावाचक
(3) साहचर्यवाचक	(4) संबंधवाचक

8. 'आईने नीलाकडून कविता पाठ करविली' या वाक्यातील क्रियापदाचा प्रकार कोणता ?

(1) शक्य क्रियापद	(2) प्रयोजक क्रियापद
(3) भावकर्तृक क्रियापद	(4) अनियमित क्रियापद

9. 'मनोरंजन' या शब्दाचा संधिविग्रह पुढील पर्यायांतील नेमका कोणता ?

(1) मनो + रंजन	(2) मन + रंजन
(3) मनः + रंजन	(4) मनाचे + रंजन

10. 'जमिनीवर आणि पाण्यात दोन्हीही ठिकाणी राहू शकणारा' या शब्दसमूहासाठी एक शब्द कोणता ?

(1) निशाचर	(2) जलचर
(3) उभयचर	(4) चराचर

11. पुढील उद्गाराची वाक्याचे विधानार्थी वाक्यात अचूक रूपांतर करा.

केवढी उंच इमारत ही !

(1) ही इमारत लहान आहे का
(2) ही इमारत उंच आहे
(3) ही इमारत खूप उंच आहे
(4) ह्या इमारतीची उंचीही काही लहानसहान उंची नव्हे

12. पुढील शब्दांच्या विशेषणाचा प्रकार ओळखा.

दुहेरी, चौपट, दहापट.

(1) गणनावाचक संख्याविशेषण	(2) क्रमवाचक संख्याविशेषण
(3) आवृत्तिवाचक संख्याविशेषण	(4) अनिश्चित संख्याविशेषण

13. 'दोन गोष्टींची सहजासहजी एक वेळ जमून येणे' याअर्थी पुढील वाक्प्रचार वापरतात.

(1) समोरासमोर येणे	(2) जमवाजमव करणे
(3) बोलाफुलाला गाठ पडणे	(4) बादरायण संबंध असणे

14. पर्यायी उत्तरांतील कोणता शब्द 'शुद्ध' आहे ?

(1) दुशासन	(2) दुःशासन
(3) दुशासण	(4) दुश्शासण

15. 'उथव' या शब्दाचा पुढीलपैकी समानार्थी शब्द कोणता ?

(1) उथळ	(2) भरती
(3) उधळ्या	(4) ओहोटी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

16. Choose the word nearest in meaning to the underlined word :
He had the nerve to face the robbers all alone.

- (1) strength (2) capacity
(3) stupidity (4) courage
-

17. In which part of the sentence below does an error lie ?

Baba Amte was one of the luminaries who was felicitated by the President of India.

I	II	III
(1) Only in I	(2) Only in II	
(3) Only in III	(4) No error	
-

18. I. The tent is made of canvas.
II. He has to canvas for orders.

Identify the correct sentence.

- (1) Only I is correct
(2) Only II is correct
(3) Both I and II are correct
(4) Both I and II are incorrect
-

19. Fill in the blank with the correct form of the word given in the brackets :

His _____ (naive) is quite endearing.

- (1) naivete
(2) naiveness
(3) naivety
(4) naivance
-

20. Choose the correct alternative to complete the sentence :

The trees struck _____ root in _____ earth.

- (1) no article, no article
(2) the, the
(3) a, the
(4) no article, the
-

21. Fill the blank with the correct word from the ones given in the options :

_____ with the system has started setting in.

- (1) Unenchantment
  - (2) Counter-enchantment
  - (3) Disenchantment
  - (4) Inenchantment
-

22. Identify the group of words spelt correctly.

- (1) Conceive, illeterate, guarentee, heritage
  - (2) Conceive, illiterate, guarantee, heritage
  - (3) Concieve, guarrantee, illiterate, heritage
  - (4) Concieve, guaranttee, illiterate, heritage
-

23. What do the underlined words below respectively rhyme with ?

The President's speech was broadcast live.

He caught a live snake.

- (1) 'give' and 'five'
  - (2) 'five' and 'give'
  - (3) Both rhyme with 'give'
  - (4) Both rhyme with 'five'
-

24. Select the correct substitute for the following word :

Annihilate

- (1) To root out an evil
  - (2) To free a person from blame
  - (3) To remove objectionable matter from a book
  - (4) To destroy anything completely
-

25. Choose the correctly spelt word from the given options for filling in the blank :

He is a very _____ person.

(1) conscentous	(2) conscientious
(3) conscientous	(4) conscientuous
-

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

26. Select the correct alternative to complete the sentence :

If the government had offered adequate compensation, the farmers _____ their land.

- (1) would surrender
  - (2) would surrendered
  - (3) would have surrendered
  - (4) would have surrender
-

27. Choose the most appropriate antonym for the underlined word from the options given below :

Your behaviour is inimical to your interest.

- (1) beneficial for
  - (2) damaging to
  - (3) reducing
  - (4) in consonance with
-

28. Choose the most appropriate phrase for the underlined word :

If they do not arrive in half an hour, we'll leave.

(1) turn in	(2) turn up
(3) turn over	(4) turn out
-

29. Choose the correct word from the given options for filling in the blank :

It was an _____ experience.

(1) exhilarating	(2) exhilerating
(3) exhilarating	(4) exilerating
-

30. Which of the given options carries the meaning of the underlined idiom ?

At the end of the performance, the audience brought the house down.

- (1) applauded loudly
  - (2) smashed the furniture
  - (3) created a ruckus
  - (4) went home
-

31. 7 एप्रिल या जागतिक आरोग्य दिनाचे औचित्य साधून भारत शासनाने _____ ही नवीन लोकस्वास्थ्य योजना व _____ हे मोबाईल ॲप्लिकेशन यांचा प्रारंभ केला.

- (1) जीवनदायी आणि सुगम
- (2) ई-रक्तकोष आणि अनमोल
- (3) जीवनसुविधा आणि जीवन आधार
- (4) लाईफ केअर आणि सेव्ह लाईफ

On the occasion of World Health Day on April 7th, the Government of India launched a new public health initiative and a mobile application namely _____ and _____.

- (1) Jeevandayi and Sugam
- (2) E-Raktkosh and Anmol
- (3) Jeevansuvidha and Jeevan Aadhar
- (4) Life care and Save life

32. खालीलपैकी कोणत्या दोन व्यक्ती BRICS च्या New Development Bank शी तेवढ्या संबंधित **नाहीत**?

- अ. लेस्ली मॉसडॉर्प
  - ब. रघुराम राजन
  - क. के.व्ही. कामत
  - ड. अरुण जेटली
- (1) अ आणि क
  - (2) अ आणि ड
  - (3) ब आणि ड
  - (4) ब आणि क

Which two of the following people are **not** so much concerned with the New Development Bank of BRICS ?

- a. Leslie MaasCorp
  - b. Raghuram Rajan
  - c. K.V. Kamath
  - d. Arun Jaitley
- (1) a and c
  - (2) a and d
  - (3) b and d
  - (4) b and c

33. 'आय.सी.सी. वर्ल्ड कप टी-20-2016' बाबत खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. आय.सी.सी. वर्ल्ड कप टी-20-2016 वेस्ट इंडीजने जिंकला.
 ब. अंतिम सामन्यात वेस्ट इंडीजने भारताचा पराभव केला.
 क. मार्लन सॅम्युअल हा सामन्याचा मानकरी म्हणून घोषित करण्यात आला.
 ड. विराट कोहली हा मालिकेचा मानकरी म्हणून घोषित करण्यात आला.

वरीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

- (1) अ, ब आणि क (2) अ, ब आणि ड
 (3) अ, क आणि ड (4) वरील सर्व

Consider the following statements about 'ICC World Cup T-20-2016' :

- a. The ICC World Cup T-20-2016 was won by West Indies.
 b. In the finals, West Indies defeated India.
 c. Marlon Samuels was declared as the player of the match.
 d. Virat Kohli was declared as the player of the series.

Which of the above statements are true ?

- (1) a, b and c (2) a, b and d
 (3) a, c and d (4) All of the above

34. यू.आर. राव यांच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. ते अवकाश शास्त्रज्ञ आणि इसरोचे माजी अध्यक्ष म्हणून सर्वांना परिचित आहेत.
 ब. त्यांना भारत सरकारने 2013 साली भारत रत्न पुरस्काराने गौरविले.
 क. त्यांना 2016 सालचा "आय.ए.एफ. हॉल ऑफ फेम" पुरस्कार देऊन इंटरनॅशनल अॅस्ट्रॉनॉटिकल फेडरेशनने नुकतेच गौरविले आहे.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) अ आणि ब (2) अ आणि क
 (3) ब आणि क (4) अ, ब आणि क

Consider the following statements regarding U.R. Rao :

- a. He is a space scientist and former Chairman of ISRO.
 b. He was awarded Bharat Ratna by the Government of India in 2013.
 c. He is honoured by the International Astronautical Federation with the "IAF Hall of Fame" award of 2016.

Which of the statements given above are correct ?

- (1) a and b (2) a and c
 (3) b and c (4) a, b and c

35. जमिनी खालील भू-जल स्तर जो वेगाने खालावत आहे तो रोखण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने _____ फूटाच्या खाली कूपनलिका (Borewells) खोदण्यास संपूर्ण राज्यभर बंदी केली आहे.

(1) 200	(2) 250
(3) 300	(4) 400

The Maharashtra Government has banned digging of borewells beyond _____ feet in order to check the steep decline in ground water level across the State.

(1) 200	(2) 250
(3) 300	(4) 400

36. _____ या पंतप्रधानांच्या कारकिर्दित पहिल्यांदा पंचायत राज विधेयक लोकसभेत मांडून मंजूर करण्यात आले होते.

- (1) राजीव गांधी
- (2) व्ही.पी. सिंग
- (3) चंद्रशेखर
- (4) पी.व्ही. नरसिंह राव

Panchayat Raj Bill was first introduced and passed by the Lok Sabha during the Prime Ministership of

- (1) Rajiv Gandhi
- (2) V.P. Singh
- (3) Chandrashekhar
- (4) P.V. Narsimha Rao

37. कायद्याचे अधिराज्य म्हणजे

- (1) शासकीय अधिकाऱ्यांच्या वर्तनाचे नियमन करण्यासाठी लिखित नियम अस्तित्वात असणे.
- (2) कायद्याचा भंग केल्याशिवाय कोणत्याही व्यक्तिला शिक्षा दिली जाणार नाही.
- (3) कायदे करण्याचे अधिकार हे लोकनियुक्त प्रतिनिधींच्या हाती असणे.
- (4) न्यायसंस्थेचे स्वातंत्र्य.

The Rule of Law means

- (1) existence of written rules to regulate the conduct of government officials.
- (2) that no person can be punished except for a breach of law.
- (3) that the power to make laws vests in the elected representatives of the people.
- (4) independence of the judiciary.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

38. भारतीय नागरिकत्व प्राप्त करण्यासंदर्भात खालील विधाने लक्षात घ्या :
- अ. भारतीय नागरिकत्वासंदर्भातील नियम व कायदे जम्मू व काश्मीर प्रांतासाठी लागू होत नाहीत.
 ब. भारतात जन्मलेली व आईवडिलांपैकी किमान एक भारतीय असलेली व्यक्ती नागरिकत्व प्राप्त करू शकते.
 क. नोंदणीद्वारे नागरिकत्व प्राप्त करू इच्छिणाऱ्या व्यक्तीचा भारतात किमान सहा महिने रहिवास असावा.
 ड. नागरिकीकरणाच्या प्रक्रियेतून भारतीय नागरिकत्व प्राप्त करण्यासाठी त्या व्यक्तीचा भारतात किमान पाच वर्षे रहिवास असावा.

वरीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहे ?

- (1) अ आणि ब (2) अ आणि क
 (3) ब आणि ड (4) वरील सर्व

Consider the following statements regarding the acquisition of Indian citizenship :

- a. Rules regarding the citizenship of India shall not be applicable to Jammu & Kashmir.
 b. If born in India, only that person can acquire citizenship at least one of whose parents is an Indian.
 c. If the citizenship is to be acquired by registration, six months residence in India is essential.
 d. If the citizenship is to be acquired by naturalisation, the person concerned must have residence in India for five years.

Which of the above statements are correct ?

- (1) a and b (2) a and c
 (3) b and d (4) All of the above

39. नमूद केलेल्या प्रांतांपैकी कुठल्या प्रांतातून लोकसभेमध्ये सर्वात जास्त संख्येने राखीव जागा भरल्या जातात ?

- (1) बिहार (2) ओडिशा
 (3) मध्य प्रदेश (4) महाराष्ट्र

From amongst the following, which State has the largest number of reserved seats in the Lok Sabha ?

- (1) Bihar (2) Odisha
 (3) Madhya Pradesh (4) Maharashtra

40. जीवित व वैयक्तिक स्वातंत्र्य (अनुच्छेद-21) मध्ये _____ चा समावेश होतो.

- (1) बोनसचा अधिकार (2) आरोग्याचा अधिकार
 (3) मोफत शिक्षणाचा अधिकार (4) कामाचा अधिकार

The scope of Life and Personal Liberty (Article-21) includes

- (1) Right to Bonus (2) Right to Health
 (3) Right to Free Education (4) Right to Work

41. “शिक्षणाशिवाय कोणत्याही देशाची उन्नति झाली नाही म्हणून सक्तीच्या शिक्षणाची भारताला अत्यंत आवश्यकता आहे.” असे पुढील व्यक्तींपैकी कोण म्हणाले ?

- (1) छत्रपती शाहु महाराज
- (2) महात्मा ज्योतीराव फुले
- (3) कर्मवीर भाऊराव पाटील
- (4) महर्षी धोंडो केशव कर्वे

“No country has made progress without education, therefore education is mandatory for the Indians.” Who said this ?

- (1) Chhatrapati Shahu Maharaj
- (2) Mahatma Jyotirao Phule
- (3) Karmaveer Bhaurao Patil
- (4) Maharshi Dhondo Keshav Karve

42. भारतीय भाषेतून प्रकाशित होणारे पहिले वृत्तपत्र _____ हे होय.

- (1) बंगाल गॅझेट
- (2) कलकत्ता गॅझेट
- (3) अमृत बाजार पत्रिका
- (4) समाचार दर्पण

The first newspaper published in Indian language was _____ .

- (1) Bengal Gazette
- (2) Kolkata Gazette
- (3) Amrit Bazaar Patrika
- (4) Samachar Darpan

43. ‘सात स्वदेशी शृंखला’ असे जाती व्यवस्थेचे वर्णन कोणी केले आहे ?

- (1) वि.दा. सावरकर
- (2) लोकमान्य टिळक
- (3) म. गांधी
- (4) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

Who has described the caste system as ‘Sat Swadeshi Shrinkhala’ ?

- (1) V.D. Savarkar
- (2) Lokmanya Tilak
- (3) M. Gandhi
- (4) Dr. Babasaheb Ambedkar

44. विठ्ठल रामजी शिंदे यांच्याशी संबंधित पुढीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?
- अ. त्यांनी होळीच्या सणाविरुद्ध प्रचार केला.
 ब. गुन्हेगार जाती संबंधीची त्यांची मते योग्य होती.
 क. त्यांनी 'मुरळी' सोडण्याच्या प्रथेवर हल्ला केला.
 ड. त्यांनी शेड्युल्ड कास्ट फेडरेशनची स्थापना केली.
- (1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब
 (3) फक्त अ, ब आणि क (4) अ, ब, क आणि ड

Which of the following statements related to Vitthal Ramji Shinde is/are correct ?

- a. He propagated against the festival of Holi.
 b. His thoughts about the community of the criminals were right.
 c. He attacked the tradition of 'Murlī'.
 d. He established Scheduled Castes Federation.
- (1) Only a (2) Only a and b
 (3) Only a, b and c (4) a, b, c and d

45. पुढीलपैकी कोणत्या व्यक्तीने/व्यक्तींनी महाराष्ट्रात मॉरीशस मधून ऊसाचे बेणे प्रथम आयात केले ?
- अ. जगन्नाथ शंकरशेट
 ब. विठ्ठलराव विखे पाटील
 क. वसंत दादा पाटील
 ड. वसंतराव नाईक
- (1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब
 (3) फक्त अ, ब आणि क (4) अ, ब, क आणि ड

Who, from amongst the following persons, imported for the first time the stem of sugarcane to Maharashtra from Mauritius ?

- a. Jagannath Shankarshet
 b. Vitthalrao Vikhe Patil
 c. Vasant Dada Patil
 d. Vasantrao Naik
- (1) Only a (2) Only a and b
 (3) Only a, b and c (4) a, b, c and d

46. _____ नी 1896 मध्ये मुलींसाठी 'कन्या महाविद्यालय' स्थापन केले.

- (1) ब्रह्मो समाज
- (2) रामकृष्ण मिशन
- (3) आर्य समाज
- (4) थिऑसॉफिकल सोसायटी

_____ started 'Kanya Mahavidyalaya' for girls in 1896.

- (1) Brahma Samaj
- (2) Ramkrishna Mission
- (3) Arya Samaj
- (4) Theosophical Society

47. 1931 च्या गोलमेज परिषदेनंतर "मागितली भाकरी आणि मिळाला धोंडा" असे उद्गार कोणी काढले ?

- (1) महात्मा गांधी
- (2) पंडित जवाहरलाल नेहरू
- (3) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
- (4) बॅरिस्टर जीन्हा

"We asked for bread but got a stone." Who said this after the Round Table Conference of 1931 ?

- (1) Mahatma Gandhi
- (2) Pundit Jawaharlal Nehru
- (3) Dr. Babasaheb Ambedkar
- (4) Barrister Jinha

48. अमूल सहकारी संस्थेमुळे तत्कालीन पंतप्रधान _____ प्रभावित झाले होते.

(1) जवाहरलाल नेहरू	(2) गुलझारीलाल नंदा
(3) लाल बहादुर शास्त्री	(4) वि.प्र. सिंग

The then Prime Minister _____ was impressed by the project of Amul Cooperative Society.

(1) Jawaharlal Nehru	(2) Gulzarilal Nanda
(3) Lal Bahadur Shastri	(4) V.P. Singh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

49. 1857 चा उठाव ब्रिटिश चिरडून टाकू शकले, कारण त्यांना _____ आणि _____ यांचे सहाय्य मिळाले होते.

- (1) गुरखे आणि शिख
- (2) मराठे आणि गुरखे
- (3) शिख आणि राजपूत
- (4) शिख आणि मराठे

The British were able to suppress the Revolt of 1857 because they got the support of the _____ and the _____ .

- (1) Gurkhas and Sikhs
- (2) Marathas and Gurkhas
- (3) Sikhs and Rajputs
- (4) Sikhs and Marathas

---

50. जगन्नाथ शंकरशेट यांच्या कार्याबद्दल ब्रिटिश सरकारने त्यांना खालीलपैकी कोणती पदवी देऊन सन्मानित केले होते ?

- (1) जस्टिस ऑफ दी पीस
- (2) राव बहादूर
- (3) राजा
- (4) सर

Jagannath Shankarshet was felicitated for his work by the British Government with which of the following honours ?

- (1) Justice of the Peace
- (2) Rao Bahadur
- (3) Raja
- (4) Sir

51. भारतामध्ये खारफूटीचे जंगल 6740 चौ. कि.मी. वर पसरलेले आहे जे जगातील खारफूटी जंगलाच्या _____ एवढे आहे.

- (1) 2 टक्के (2) 4 टक्के
(3) 3 टक्के (4) 7 टक्के

In India, the mangrove forests are spread over 6740 sq. km, forming _____ of the world's mangrove forests.

- (1) 2% (2) 4%
(3) 3% (4) 7%

52. खालीलपैकी कोणत्या जिल्हयाची स्त्री साक्षरता दर 2011 च्या जनगणनेप्रमाणे जास्त आहे ?

- (1) नंदूरबार (2) गोंदिया
(3) धुळे (4) परभणी

According to the 2011 Census, which of the following districts have more women's literacy rate ?

- (1) Nandurbar (2) Gondia
(3) Dhule (4) Parbhani

53. 12 ऑगस्ट 1997 रोजी महाराष्ट्र शासनाने खालीलपैकी कोणत्या जिल्हयाचे विभाजन करण्याचा निर्णय घेतला ?

- (1) अकोला (2) धुळे
(3) उस्मानाबाद (4) चंद्रपूर

The Government of Maharashtra took a decision on 12th August 1997 to divide which of the following districts ?

- (1) Akola (2) Dhule
(3) Osmanabad (4) Chandrapur

54. कोणत्या राष्ट्रीय महामार्गाने महाराष्ट्रामध्ये जास्तीत जास्त अंतर व्यापलेले आहे ?

- (1) मुंबई – नासिक – आगरा
(2) धुळे – नागपूर – कोलकाता
(3) वाराणसी – नागपूर – हैदराबाद – कन्याकुमारी
(4) सोलापूर – बिजापूर – चित्रदूर्ग

Which National Highway covers the maximum distance in the State of Maharashtra ?

- (1) Mumbai – Nasik – Agra
(2) Dhule – Nagpur – Kolkata
(3) Varanasi – Nagpur – Hyderabad – Kanyakumari
(4) Solapur – Bijapur – Chitradurg

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

55. महाराष्ट्रामध्ये _____ आणि _____ या खाणींमधून अनुक्रमे सिलिमनाईट (Sillimanite) आणि फ्लोराईट (Fluorite) यांचे उत्पादन घेतले जाते.

- (1) खूर्सीपार (गोंदिया) आणि गौराळा (यवतमाळ)
- (2) पाटगोवारी (नागपूर) आणि कदवळ (सिंधूदूर्ग)
- (3) गौराळा (यवतमाळ) आणि पोहरा (गोंदिया)
- (4) पोहरा (गोंदिया) आणि डोंगरगाव (चंद्रपूर)

In Maharashtra _____ and _____ mines produce Sillimanite and Fluorite minerals respectively.

- (1) Khursipar (Gondia) and Gaurala (Yeotmal)
- (2) Patgowari (Nagpur) and Kadaval (Sindhudurg)
- (3) Gaurala (Yeotmal) and Pohra (Gondia)
- (4) Pohra (Gondia) and Dongargaon (Chandrapur)

56. आजारी उद्योगधंद्याची गणना करताना ज्या उद्योगधंद्याना मागील _____ वित्तीय वर्षात 50 टक्के वा त्याहून अधिक निव्वळ किंमतीत नुकसान होते, अशाचा समावेश होतो.

- (1) 2 वर्षे
- (2) 3 वर्षे
- (3) 4 वर्षे
- (4) 5 वर्षे

Sick industrial company means an industrial company which has accumulated losses equal to 50% or more of its average net worth during _____ immediately preceding such a financial year.

- (1) 2 years
- (2) 3 years
- (3) 4 years
- (4) 5 years

57. सन 1949 - 50 च्या वित्त आयोगानुसार _____ म्हणजे पूर्णतः अगर अंशतः कुटुंबातील व्यक्तीच्या मदतीने चालविला जातो.

- (1) लघु उद्योग
- (2) कुटीर उद्योग
- (3) पूस्क उद्योग
- (4) अतिलहान उद्योग

According to the 1949 - 50 Finance Commission _____ runs partly or fully with family members.

- (1) Small scale industry
- (2) Cottage industry
- (3) Ancillary industry
- (4) Tiny industry

58. खालीलपैकी कोणत्या नदीखोऱ्यात दख्खन लाव्हा (Deccan Trap) बेसॉल्टचे अधिक्क्य *नाही* ?

- (1) तापी
- (2) पूर्णा
- (3) वैनगंगा
- (4) यापैकी नाही

Which of the following river basins is *not* dominated by Deccan Trap Basalt ?

- (1) Tapi
- (2) Purna
- (3) Wainganga
- (4) None of the above

59. पर्यावरणातील विविध थरांच्या विश्लेषणासाठी पर्यावरण मनोरा ही संकल्पना सर्वप्रथम _____ या ब्रिटिश पर्यावरणतज्ञाने मांडली.

(1) चार्ल्स एल्टन (1927)	(2) लिंडमन् (1942)
(3) ई.पी. ओडूम (1971)	(4) वरीलपैकी नाही

The concept of ecological pyramid was first developed by a British ecologist _____ to show various trophic levels in an ecosystem.

(1) Charles Elton (1927)	(2) Lindemann (1942)
(3) E.P. Odum (1971)	(4) None of the above

60. 14व्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष _____ हे आहेत.

- (1) डॉ. वाय.व्ही. रेड्डी
- (2) प्रा. अभिजित सेन
- (3) श्री अजय झा
- (4) श्रीमती सुषमा नाथ

_____ is the Chairman of the Fourteenth Finance Commission.

- (1) Dr. Y.V. Reddy
- (2) Prof. Abhijit Sen
- (3) Shri Ajay Jha
- (4) Ms. Sushma Nath

61. परकीय व्यापाराच्या अनुषंगाने भारताची स्थिती

- (1) कधी कधी अधिक्याची असते
- (2) नेहमी अधिक्य असते
- (3) नेहमी तुटवड्याची असते
- (4) कधी कधी तुटवड्याची असते

As far as balance of trade of India is concerned, our country is

- (1) Sometimes in surplus (+)
- (2) Always in surplus (+)
- (3) Always in deficit (-)
- (4) Sometimes in deficit (-)

---

62. कोरडवाहू प्रदेशातील शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढविण्यासाठी सन 2012 - 13 मध्ये कोरडवाहू क्षेत्र विकास कार्यक्रम (RADP) _____ राज्यांमध्ये शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढविण्यासाठी कार्यान्वित करण्यात आला.

- (1) 20
- (2) 22
- (3) 24
- (4) 26

During 2012 - 13, Rainfed Area Development Programme (RADP) was implemented in _____ States to enhance farmers' income in rainfed areas.

- (1) 20
- (2) 22
- (3) 24
- (4) 26

63. 2001 ते 2011 या दशकात भारताची लोकसंख्या वाढीचा दर _____ % एवढा वाढला.

- (1) 17-19 (2) 17-64
(3) 18-12 (4) 13-12

Decadal population growth during 2001 – 2011 in India was _____ percent.

- (1) 17-19 (2) 17-64
(3) 18-12 (4) 13-12

64. पाणलोट विकास परिषद (WDC) ची स्थापना _____ दरम्यान झाली.

- (1) 1983 – 84
(2) 1984 – 85
(3) 1985 – 86
(4) 1986 – 87

Watershed Development Council (WDC) was established in

- (1) 1983 – 84
(2) 1984 – 85
(3) 1985 – 86
(4) 1986 – 87

65. अर्थव्यवस्थेत 'Dear money' याचा अर्थ असा की, कर्ज _____ उपलब्ध असते.

- (1) जास्त व्याज दराने
(2) कमी व्याज दराने
(3) प्रचलित (त्याच) व्याज दराने
(4) यापैकी एकही पर्याय नाही

The meaning of 'dear money' in monetary system is that where the money is being borrowed at

- (1) high rate of interest
(2) low rate of interest
(3) same rate of interest
(4) None of the above

66. भारताने जगातील एकूण जमिनीच्या जवळजवळ 2.5 टक्के क्षेत्र व्यापलेले असून, त्यामध्ये सुमारे _____ टक्के जगात आढळणारी जैवसंपदा आहे.

(1) 4.5	(2) 7.5
(3) 10.5	(4) 14.5

India occupies nearly 2.5% of the global land mass but it has about _____ percent of the identified biological species.

(1) 4.5	(2) 7.5
(3) 10.5	(4) 14.5

67. सन 1991 च्या liberalisation, खाजगीकरण तसेच जागतिकीकरण धोरणान्वये; परकीय देशांना भारतामध्ये उद्योगधंद्यामध्ये गुंतवणूक करण्यासाठी किती टक्क्यापर्यंत परवानगी दिली गेली ?

(1) 71 टक्क्यापर्यंत (एकाहत्तर)
(2) 81 टक्क्यापर्यंत (एक्याऐंशी)
(3) 51 टक्क्यापर्यंत (एकाव्वत्र)
(4) 49 टक्क्यापर्यंत (एकोणपन्नास)

Under liberalisation, privatisation and globalisation policy 1991, the limit for direct foreign investment in India was granted up to

(1) 71 percent of the project cost
(2) 81 percent of the project cost
(3) 51 percent of the project cost
(4) 49 percent of the project cost

68. भारतात मासेमारीचा व्यवसाय समुद्रकिनाऱ्यापासून किती किमी अंतरापर्यंत मर्यादित आहे ?

(1) 8 – 11 किमी	(2) 5 किमी पर्यंत
(3) 11 किमी पेक्षा जास्त	(4) 15 – 20 किमी

In India fishing operations are limited to how many km from the sea shore ?

(1) 8 – 11 km	(2) Upto 5 km
(3) More than 11 km	(4) 15 – 20 km

69. ग्रामीण विकास मंत्र्यांनी 2013 मध्ये जाहीर केले की, महिला स्व मदत गटांना (SHG) आता _____ % व्याज दराने कर्ज मिलेल.

- (1) 4 (2) 7
(3) 11 (4) 14

Rural Development Minister declared in 2013 that the women self help groups will now get loans at _____ % interest rate.

- (1) 4 (2) 7
(3) 11 (4) 14

70. खालीलपैकी कोणता राष्ट्रीय महामार्ग महाराष्ट्र राज्यातून जात नाही ?

- (1) N.H. - 5 (2) N.H. - 6
(3) N.H. - 7 (4) N.H. - 8

Which of the following National Highways does *not* pass through Maharashtra State ?

- (1) N.H. - 5 (2) N.H. - 6
(3) N.H. - 7 (4) N.H. - 8

71. ग्रामीण विद्युतीकरण महामंडळामार्फत राजीव गांधी ग्रामीण विद्युतीकरण योजनेद्वारे _____ % इतके ग्रामीण पायाभूत सुविधांच्या भांडवली खर्चाच्या एवढे अनुदान देण्यात येते.

- (1) 20 (2) 40
(3) 80 (4) 90

Under RGGVY, subsidy towards capital expenditure in rural infrastructure to the tune of _____ % is provided by the Rural Electrification Corporation Ltd. (REC).

- (1) 20 (2) 40
(3) 80 (4) 90

72. शाश्वत शेती केंद्र (CSA) ही संस्था हैदराबादमध्ये विश्वस्त संस्था म्हणून _____ साली नोंदवण्यात आली.

- (1) 2004 (2) 2005
(3) 2006 (4) 2007

Centre for Sustainable Agriculture (CSA) was registered as a trust in Hyderabad in the year _____ .

- (1) 2004 (2) 2005
(3) 2006 (4) 2007

73. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदान्वये _____ कोटी कामगारांना ओळखपत्रे (Job card) सन 2013 – 14 साली देण्यात आली.

- (1) 38.6
- (2) 48.6
- (3) 28.6
- (4) 18.6

Under Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act _____ crore job cards were issued during 2013 – 14 to the workers.

- (1) 38.6
- (2) 48.6
- (3) 28.6
- (4) 18.6

74. भारताच्या स्थूल उत्पादनात माहिती तंत्रज्ञानाचा 1998 मधील 1.2% भाग 2012 मध्ये _____ % झाला.

- (1) 4.5
- (2) 5.5
- (3) 6.5
- (4) 7.5

Information Technology Sector in India has increased its contribution to the GDP from 1.2% in 1998 to _____ % in 2012.

- (1) 4.5
- (2) 5.5
- (3) 6.5
- (4) 7.5

75. किसान कॉल सेंटर द्वारे कृषि विस्तार सेवा शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचविण्याचा

- (1) सर्व खर्च कृ.वि.के. करतात
- (2) शेतकऱ्यांना फार अल्प खर्च सहन करावा लागतो
- (3) सर्व खर्च कृषि विद्यापीठे आणि कृषि संशोधन संस्था करतात
- (4) वरीलपैकी कोणताच पर्याय नाही

For the Kisan Call Centres that deliver the agricultural extension services to the farming community

- (1) Costs are borne by KVKs
- (2) Very negligible charges are required to be paid by farmers
- (3) Costs are borne by Agricultural Universities and Research Institutes
- (4) None of the above

76. कृषि संशोधन केंद्र, मोहोळ येथे रब्बी हंगामासाठी ज्वारीची कोणती जात विकसित केलेली आहे ?

(1) परभणी मोती	(2) काळबोंडी
(3) मालदांडी	(4) सातपाणी

Which is the Sorghum variety evolved for Rabi season at Agriculture Research Station, Mohol ?

(1) Parbhani Moti	(2) Kalbondi
(3) Maldandi	(4) Satpani

77. शेंगवर्गीय पिकांबाबत काय बरोबर आहे ?

- अ. शेंगवर्गीय पीके अन्न व चारा म्हणून उपयुक्त आहेत.
 ब. ते हवेतील नत्र (नाइट्रोजन) स्थिरीकरण करतात.
 क. तनांची वाढ थोपवून धस्तात.
 ड. स्फुरदायी मात्रा कमी लागते.

(1) फक्त अ	(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त अ, ब आणि क	(4) फक्त ड

What is/are correct about legumes ?

- a. Legumes are useful both as food and fodder.
 b. They fix atmospheric nitrogen.
 c. Suppress weed growth.
 d. Require less quantity of phosphorus.

(1) Only a	(2) Only b and c
(3) Only a, b and c	(4) Only d

78. जमिनीच्या वर्गीकरणानुसार पिकांच्या लागवडीसाठी कोणता वर्ग अधिक उपयुक्त आहे ?

(1) वर्ग I	(2) वर्ग II
(3) वर्ग III	(4) वर्ग IV

As per land capability classification, what class is the most suitable for cultivation of crops ?

(1) Class I	(2) Class II
(3) Class III	(4) Class IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

79. सर्वसाधारणतः महाराष्ट्रामध्ये घेतल्या जाणाऱ्या 'आडसाली' ऊसाचा कालावधी किती आहे ?

- (1) 10 – 12 महिने
- (2) 12 – 14 महिने
- (3) 14 – 16 महिने
- (4) 18 – 20 महिने

What is generally the duration of 'Adsali' sugarcane planted in Maharashtra ?

- (1) 10 – 12 months
- (2) 12 – 14 months
- (3) 14 – 16 months
- (4) 18 – 20 months

---

80. मध्यवर्ती अंतर्गत मासेमारी संस्था कोठे आहे ?

- (1) बराकपूर
- (2) विशाखापट्टनम
- (3) वाराणसी
- (4) कोचीन

Where is the Central Inland Fisheries Research Institute located ?

- (1) Barrackpore
- (2) Vishakhapatnam
- (3) Varanasi
- (4) Cochin

---

81. झाडांच्या वाढीवर परिणाम करणाऱ्या अँथ्रोपीक (Anthropic) घटकामध्ये _____ समावेश होतो.

(1) मानवाचा	(2) जमिनीचा
(3) वातावरणाचा	(4) अनुवंशिकतेचा

What do anthropic factors affecting crop growth include ?

(1) Man	(2) Soil
(3) Climate	(4) Heredity

82. झाडांसाठी जमिनीस पाणी देण्याची गरज कां असते ?

- अ. ताण कमी करण्यास
- ब. अन्नद्रव्य उपलब्ध करण्यास
- क. तापमान नियंत्रित ठेवण्यास
- ड. अन्नद्रव्य घेण्यास

- (1) फक्त अ
- (2) फक्त अ आणि ब
- (3) फक्त अ, ब आणि क
- (4) अ, ब, क आणि ड

Why does soil need application of water for plants ?

- a. To reduce stress
- b. Release nutrients
- c. Maintain temperature
- d. Absorb nutrients

- (1) Only a
- (2) Only a and b
- (3) Only a, b and c
- (4) a, b, c and d

83. शेतीला आळीपाळीने पाणी पुरवठा करणारी पद्धत म्हणजे

- (1) शेजपाळी
- (2) वाराबंदी
- (3) ड्युटी ऑफ वाटर
- (4) सिंचन वारंवारता

Rotational water supply to fields by turn is referred to as

- (1) Shejpali
- (2) Warabandi
- (3) Duty of water
- (4) Frequency of irrigation

84. खालीलपैकी कोणते पीक धूपरोधक पीक *नाही* ?

- (1) भुईमूग
- (2) हुलगा
- (3) सोयाबीन
- (4) वरी

From amongst the following, which crop is *not* an erosion resistant crop ?

- (1) Groundnut
- (2) Hulga
- (3) Soyabean
- (4) Proso millet

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

85. जोड्या जुळवा.

‘अ’		‘ब’	
<i>वनस्पतीचे अवयव</i>		<i>पाण्याचे प्रमाण</i>	
अ.	मुळाचे टोक	I.	50 – 60%
ब.	मोठ्या झाडाचे खोड	II.	60 – 70%
क.	ज्वारीचे ताट	III.	10 – 15%
ड.	नुकतेच काढणी केलेले धान्य	IV.	90% पेक्षा अधिक

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	II	III	I
(2)	IV	I	II	III
(3)	I	III	IV	II
(4)	II	IV	I	III

Match the pairs.

‘A’		‘B’	
<i>Plant parts</i>		<i>Amount of water</i>	
a.	Apical portion of root system	I.	50 – 60%
b.	Woods of large tree	II.	60 – 70%
c.	Stems of sorghum	III.	10 – 15%
d.	Freshly harvested grains	IV.	More than 90%

	a	b	c	d
(1)	IV	II	III	I
(2)	IV	I	II	III
(3)	I	III	IV	II
(4)	II	IV	I	III

86. सामान्यपणे कापूस पिकाच्या उत्पादनात ठिबक सिंचनामुळे किती वाढ होते ?

(1) 15%	(2) 25%
(3) 35%	(4) 45%

What is the normal increase in yield of a cotton crop due to drip irrigation ?

(1) 15%	(2) 25%
(3) 35%	(4) 45%

87. 'कॅटफिश' या मत्स्यांचा कोणत्या ऑर्डर मध्ये समावेश होतो ?

- (1) Osteoglossiformes
- (2) Siluriformes
- (3) Anguilliformes
- (4) Cypriniformes

In which order are 'Catfishes' included ?

- (1) Osteoglossiformes
- (2) Siluriformes
- (3) Anguilliformes
- (4) Cypriniformes

88. विविध पिके जमिनीच्या ज्या खोलीतून त्यांना लागणारे बहुतांश पाणी घेतात याचा विचार करता कोणती जोडी बरोबर नाही ?

(1) भात = 60 सेंमी	(2) भुईमूग = 90 सेंमी
(3) करडई = 90 सेंमी	(4) गहू = 90 सेंमी

In respect of soil depth from which various crops extract most of their requirement of water; which pair does **not** match ?

(1) Rice = 60 cm	(2) Groundnut = 90 cm
(3) Safflower = 90 cm	(4) Wheat = 90 cm

89. मेंढ्यांबाबत काय खरे आहे ?

अ. मेंढी गवताचे मांसामध्ये आणि लोकरीमध्ये किफायतशीरपणे रूपांतर करते.

ब. मेंढी इतर प्राण्यापेक्षा अधिक विविध प्रकारच्या वनस्पती खाते.

(1) अ बरोबर, पण ब नाही	(2) ब बरोबर, पण अ नाही
(3) दोन्हीही चूक	(4) दोन्हीही बरोबर

What is correct about sheep ?

a. Sheep are economical converters of grass into meat and wool.

b. Sheep eat more variety of plants compared to any other livestock.

(1) a is correct, but b is not	(2) b is correct, but a is not
(3) Both are wrong	(4) Both are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

90. प्राण्यांच्या दूधामध्ये कोणती जीवनसत्वे असतात ?

(1) अ, ब, क, ड	(2) अ, क, ड, ई
(3) ब, क, ड, के	(4) अ, ड, ई, के

Which vitamins are present in animal milk ?

(1) A, B, C, D	(2) A, C, D, E
(3) B, C, D, K	(4) A, D, E, K

91. सर्व प्रकारच्या पशुंसाठी सर्वाधिक लोकप्रिय आणि चविष्ट असे खाद्य कोणते ?

(1) ज्वार	(2) बाजरा
(3) जव	(4) मका

What is the most popular and palatable grain for all kinds of livestock ?

(1) Jowar	(2) Bajra
(3) Oat	(4) Maize

92. गाईंची कोणती जात दुधासाठी ओळखली जाते ?

(1) देवणी	(2) गीर
(3) मालवी	(4) गौळाव

Which cow breed is considered as a milch breed ?

(1) Deoni	(2) Gir
(3) Malvi	(4) Gaolao

93. खालीलपैकी कोणती भारतीय गुरे ही फक्त वाहतुकीसाठी उपयोगी आहेत ?

- (1) गीर
- (2) साहीवाल
- (3) कांकरेज
- (4) अमरीतमहल

Which of the following Indian cattle are only a drought purpose breed ?

- (1) Gir
- (2) Sahiwal
- (3) Kankrej
- (4) Amritmahal

94. दूध पावडरमध्ये जास्तीत जास्त आद्रतेचे प्रमाण किती असते ?

- (1) 13 टक्के (2) 5 टक्के
(3) 7 टक्के (4) 10 टक्के

What is the maximum limit of moisture content in milk powder ?

- (1) 13% (2) 5%
(3) 7% (4) 10%

95. 'खादीन' ही पाणी साठविण्याची पद्धत (Water harvesting) कोणत्या राज्यात विकसित झाली ?

- (1) बिहार (2) राजस्थान
(3) उत्तर प्रदेश (4) केरळ

In which State was 'Khadin', a method of water harvesting, developed ?

- (1) Bihar (2) Rajasthan
(3) Uttar Pradesh (4) Kerala

96. चौकोनी पद्धतीपेक्षा कोणत्या पद्धतीत 15% जास्त झाडे लावली जाऊ शकतात ?

- (1) षटकोनी (2) आयाताकृती
(3) त्रिकोनी (4) कंटूर

Which system of plantation allows 15% more trees than a square system ?

- (1) Hexagonal (2) Rectangular
(3) Triangular (4) Contour

97. भारतातील कोणत्या शेती पर्यावरण क्षेत्रामध्ये स्थलांतरित शेती केली जाते ?

- (1) टेकड्यांवरील फळबागेमध्ये
(2) खोलगट जमिनीमध्ये
(3) उष्णकटिबंधीय वनांमध्ये
(4) पानझडीच्या वनांमध्ये

In which Agro-ecological area is shifting cultivation adopted in India ?

- (1) In hilly orchards
(2) In low lying lands
(3) In tropical forests
(4) In deciduous forests

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

98. एक वर्षा आड फळे येण्याचा आंब्यातील प्रश्न सोडविण्यासाठी कोणते उपाय करावेत ?

- (1) झाडावरील अर्धा मोहोर (50%) काढून टाकून
- (2) रिंगिंग
- (3) वर्षातून दोनदा नांगरणी आणि कोळपणी
- (4) वरील सर्व

What are the measures to overcome alternate bearing in mango ?

- (1) Deblossoming upto 50%
- (2) Ringing
- (3) Ploughing and harrowing twice in a year
- (4) All the above

99. माझांपासून मिळणारे 'कॉड लीव्हर ऑईल' खालीलपैकी कोणत्या जीवनसत्वांचा एक महत्वाचा स्रोत आहे ?

- (1) अ आणि ड
- (2) ई आणि ब
- (3) अ आणि क
- (4) ई आणि ड

Which of the following vitamins is a 'cod liver oil' from fish a valuable source of ?

- (1) A and D
- (2) E and B
- (3) A and C
- (4) E and D

100. कोरडवाहू फळझाडांचा कोणता ग्रुप आहे ?

- (1) बोर, सीताफळ, चिंच, काजू, कोकम
- (2) बोर, सीताफळ, पपई, करवंद
- (3) सीताफळ, चिंच, आंबा, केळी
- (4) चिंच, आंबा, बोर, चिक्कू

Which one is a group of dryland fruits ?

- (1) Ber, Sitaphal, Tamarind, Cashew, Kokam
- (2) Ber, Sitaphal, Papaya, Karonda
- (3) Sitaphal, Tamarind, Mango, Banana
- (4) Tamarind, Mango, Ber, Sapota

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल, यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201.   ①   ②   ●   ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

AL
★
SEAL
★
SE